Oordeelsvormende Vergadering: 13 juni 2024
Nadere uitwerking wind in Soest

N O T U L E N

Voorzitter: dhr. M. Noorlander
Griffier: mevr. M.A.C. van Esterik

1. Opening

VOORZITTER: Dames en heren, wij gaan beginnen aan de vergadering. Ik wil de raadsleden vragen om plaats te nemen en de gesprekken op een ander moment weer voort te zetten. Dan open ik de oordeelsvormende vergadering over de Nadere Uitwerking Wind in Soest. Alle raadsleden hebben inmiddels hun plek weten te vinden. Dat is heel prettig. Hartelijk welkom aan eenieder. De meeste mensen waren al bij de beeldvormende vergadering over de Nadere Uitwerking Wind in Soest. Voor diegenen die opnieuw zijn ingeschakeld: waar gaat de Nadere Uitwerking Wind in Soest over? Dat gaat over het duidelijk maken waar de gemeente Soest aan werkt op het gebied van windenergie, en dat heet dan de Nadere Uitwerking van het Uitnodigingskader van de Gedeputeerde Staten van de provincie Utrecht. De Nadere Uitwerking van de gemeente Soest maakt duidelijk wat de gemeente Soest doet op het gebied van windenergie, laat zien wat de rol is van de gemeente in de verschillende processen, welke beslismomenten er zijn en hoe de gemeente omgaat met de risico's. Wij gaan oordeelsvormend vergaderen en dat betekent dat we wederom per fractie één woordvoerder hebben. Wij gaan zo dadelijk een rondje maken en dan zal elke fractie aangeven wat hun (voorlopig) oordeel is en eventueel ook suggesties voor verbetering. Daarna heeft de wethouder de mogelijkheid om daarop te reageren, geeft aan wat volgens het college discussieerbaar is en wat niet. Vervolgens is het weer aan de fracties om met elkaar, als zij dat wensen, het politieke debat aan te gaan. Dat is de manier waarop we het doen vanavond. Ik richt mij nu nog even tot het publiek: u heeft zich de laatste paar minuten geweldig gedragen. Ik wil u nogmaals vragen om uw enthousiasme, waardering of afkeuring toch in stilte te doen. Daarmee kunnen de raadsleden onderling beter met elkaar het debat voeren en de wethouder beter horen. U begrijpt wat ik bedoel. Bij voorbaat al dank als u zich aan die huisregels kunt houden. Ik maak het rondje, ga dit keer linksom en wil als eerste de heer De Wolf van GGS het woord geven. Gaat uw gang.

2. De fracties geven hun oordeel

DE HEER DE WOLF (GGS): Voorzitter, dank u wel. Het klinkt wellicht wat tegenstrijdig, maar juist als je kritisch tegenover winturbines staat, moet je hier voor stemmen. Waarom? Omdat het de enige mogelijkheid is om nog enige invloed op het proces uit te oefenen. Want het idee lijkt te leven dat als wij nu volgende week 'nee' gaan zeggen, dat ze er niet komen. Maar het moge nog een keer duidelijk gezegd worden: ze komen er wel. Het enige verschil is dat als wij nee zeggen, we ons buitenspel plaatsen en er dus geen mogelijkheid meer is om wat voor bijstellingen dan ook, toe te passen. Dit gezegd hebbende overweegt GGS wel een motie in te dienen om enige verfijning toe te passen en deze betreft de gezondheid. Ik gaf in de vorige vergadering al aan dat er toch wat zorg is omtrent de vaagheid van de normen. Die normen dienen echt vastgelegd te worden voordat we verder wat kunnen doen. Ten tweede, het zeggenschap. Ik merk dat dit ook de andere fracties speelt. Er moet iets verzonnen worden, zodat de mensen die de meeste overlast hebben, het meest gecompenseerd worden. Het derde punt is dat er gekeken wordt naar een mogelijke financiering voor de natuurcompensatie. Tot zover.

VOORZITTER: Dank u wel, de heer De Wolf. Dan is het woord aan de heer Schotman van POS.

DE HEER SCHOTMAN (POS): Dank u wel, voorzitter. Het zal geen verrassing zijn dat de fractie van POS zeer kritisch is op de voorliggende plannen voor de Nadere Uitwerking van Wind in Soest. Of moet ik zeggen, wind in Soesterberg. Nog los van de inhoud richt onze kritiek zich ook op het proces. De regionale samenwerking is wat onze fractie betreft een gefaalde aanpak. Een flop waarbij de gemeente Soest het windturbinepark van de regio wordt. En belangrijker: Soesterberg krijgt de feitelijke opgave voor wind van de hele regio voor zijn kiezen. Om deze reden zijn we tegen het sturen van de voorgestelde gezamenlijke reactie van de RES Regio Amersfoort naar de provincie. Wij verwachten beter af te zijn als de provincie haar verantwoordelijkheid neemt. Daarnaast wordt het ons al voorgehouden dat wat we als gemeenteraad ook besluiten, er niet toe

doet. De provincie zal naar verwachting de plannen doordrukken, ook als we tegen zijn. In dat geval zien wij liever dat de verantwoordelijkheid en daarmee ook de verantwoording bij de provincie ligt. Bij projecten die een grote impact hebben op de omgeving, is het noodzakelijk die omgeving in een zo vroeg mogelijk stadium zo goed mogelijk te informeren. Ook daar heeft onze fractie grote kritiek op. Veel inwoners van Soesterberg weten tot op de dag van vandaag nog niet wat hen boven het hoofd hangt. Het sturen van een brief naar alle inwoners blijft erg lastig. De participatie die de afgelopen jaren heeft plaatsgevonden, heeft op geen enkele manier geleid tot aanpassing van de voorliggende plannen. Inhoudelijk hadden en hebben wij nog steeds kritiek op de Uitwerking van Wind in Soest. Soesterberg en de directe omgeving, zoals de Amersfoortsestraat, wordt onevenredig benadeeld. De beoogde gebieden hebben bewezen een hoge natuurwaarde. Het gaat deels zelfs om NNN-gebieden, gebieden die behoren tot het Nationaal park Utrechtse Heuvelrug en een essentiële verbinding vormen tussen de heuvelgebieden ten zuiden en ten noorden van de A28. Het gaat ook om gebieden die alsnog dicht bij veel van onze inwoners liggen. Bij de nu gemaakte keuzes staan de belangen van onze inwoners en de natuur wat POS betreft niet voorop. Met de nu aangewezen locatie voor wind neemt de gemeente, maar ook de RES-regio, bovendien een groot risico. Alle eitjes liggen in één mandje, het mandje van defensie. Defensie heeft haar eigen uitdagingen en plannen. Het is zeer de vraag in hoe verre windturbines een onderdeel kunnen zijn op hun kostbare en schaarse terreinen. De wethouder gaf het net ook al aan tijdens de beeldvormende vergadering. Wij kunnen ons voorstellen dat defensie nu en in de komende jaren urgentere opgaven heeft dan het plaatsen van windturbines. Het is deels net al beantwoord, maar ik vraag het toch voor de zekerheid. We vernemen graag vanuit het college of er ondertussen al meer duidelijkheid is. En zo niet, wanneer die duidelijkheid er dan gaat komen? Vanuit andere partijen zijn wij benieuwd wat zij van het proces vinden, zoals dat tot nu toe is verlopen. Dus het proces van participatie destijds tot nu, en ook de regionale samenwerking. Hoe kijken zij er tegenaan dat straks zo goed als alle plannen voor windturbines landen in Soesterberg? Zijn er geen passendere locaties in Soest, als we kijken naar de verschillende afwegingen? Zijn de andere partijen bereid de belangen van de Soesterbergers te behartigen, bijvoorbeeld door zich uitgaand van het voorzorgsbeginsel, sterk te maken voor grotere afstanden van windturbines tot woningen? Wij beraden ons op verschillende amendementen en moties, maar we wachten eerst af hoe de andere partijen in de wedstrijd staan. Ik had net al een aantal vragen gesteld over de samenwerkingsovereenkomst en daarvoor hebben wij zeker al een aantal opties voor amendementen. Dank u wel. Tot zover.

VOORZITTER: Dank u wel aan de heer Schotman. Dan geef ik het woord aan de heer Baks.

DE HEER BAKS (BURGERBELANGEN): Dank u wel, voorzitter. Soms denk ik wel eens: wat zitten we hier te doen, als in dit land het nieuwe kabinet een hoofdlijnenakkoord heeft gesloten waarin windturbines uit den boze zijn? In hoeverre zitten wij ons vanavond in een keurslijf te persen wat over drie maanden toch wordt afgedaan? De fractie van BurgerBelangen is op zich geen voorstander van het voorliggende raadsvoorstel, dat is de ene kant van dat verhaal. De andere kant is dat dit in feite een uitwerking is van het besluit wat we in 2021 hier als raad hebben genomen. Toen zijn we akkoord gegaan met de RES en de regiogemeenten. Kun je dan afhaken op het moment dat het vuur te dicht op je schenen komt? Ik denk het wel. Maar ik hoor straks wel de reactie van de wethouder. Wij vinden, aansluitend op wat meneer Schotman al aangaf, dat er te veel winturbines komen in of rondom Soesterberg, waarbij van tevoren helder is dat de bewoners daar het meest last zullen hebben van die drie of vier dingen die daar komen te staan. Ik geef het je te doen. Jammer genoeg kon van de week ons geplande uitje naar Almere niet doorgaan. Dan hadden we aan de lijve kunnen ondervinden hoe het is om in de buurt van een windturbine te wonen en welke problemen er zijn. De windturbines waren echt niet in werking. Ik heb begrepen dat toch nog komt, en als dit kan dan voor de besluitvormende raadsvergadering. Dan kijk ik wel of de raadsvertegenwoordigers van de verschillende partijen er net zo over denken als nu. Wij zijn op voorhand dus niet voor. In ogenschouw nemend dat wij als volksvertegenwoordigers gekozen zijn in deze raad met een verkiezingsprogramma en wij met een verkiezingsprogramma waarin stond dat er in Soest en Soesterberg geen ruimte/plaats is voor windturbines, zien wij geen reden om van dat standpunt op dit moment af te wijken. Dank u wel.

VOORZITTER: U bedankt, meneer Baks. Dan is het woord aan de heer Vrakking van Soest2002. Gaat uw gang.

DE HEER VRAKKING (SOEST2002): Dank u wel. Ook Soest2002 is geen voorstander van de windturbines zoals in het uitwerkingsvoorstel staat. Je kan dan kiezen tussen ja of nee. Sommige partijen denken dat het niets uitmaakt. Wij denken dat wel, want de provincie gaat er dan over. De molens kunnen op 27 locaties geplaatst worden. Niemand weet het, maar het zou kunnen dat er vier op de Vlasakkers en zes langs de A28-zone komen. Dat zou dan pleiten voor een nee. Toch wil

Soest2002 onder voorwaarden wel voor een ja gaan. Wij overwegen dan ook om drie moties in te dienen. Eén over het voorzorgbeginsel wat moet resulteren naar een onderzoekverplichting naar de invloed van bisfenol A; het 50 procent lokaal eigenaarschap en dat de compensatie voor de natuur binnen de provincie wordt opgelost en niet alleen op Soesters grondgebied. En daar blijft het bij.

VOORZITTER: Dank u wel, meneer Vrakking. Dan is het woord aan mevrouw Walraven, ChristenUnie SGP. Gaat uw gang.

MEVROUW WALRAVEN (CU-SGP): Dank u wel, voorzitter. Een goed bod, hebben we vorige week gehoord van de wethouder. Ons regiobod is acceptabel voor de provincie. Dat is mooi, kunnen we denken. Maar voor onze fractie is het evenwicht wel een beetje weg uit dit bod. Door de verkiezingen hebben een aantal gemeentes andere keuzes gemaakt, met name over het wel of niet plaatsen van windturbines. En dat zien we ook terug in dit bod. Verhoudingsgewijs komen er wat ons betreft veel windturbines rondom Soesterberg. Als wij kijken naar ons lokale Uitnodigingskader, hebben we vastgesteld dat als eraan de normen wordt voldaan, er twee turbines aan de Isselt komen, vier op de Vlasakkers en eentje bij de A28. We lezen nu in de stukken 'De Wind in Soest', dat de windturbine op ons grondgebied langs de A28 vooralsnog niet haalbaar is in verband met dat die te dicht op de woningen van Soesterberg zou staan. Maar bij de OER zien we wel dat het stukje dat groen is getekend langs de A28, wel heel dichtbij Soesterberg is. Op het kaartje is dit niet duidelijk te zien, maar het lijkt er wel op dat in het uiterste hoekje van Soesterberg misschien wel turbines komen te staan. En dat wringt bij onze fractie wel, want als deze ook dicht bij Soesterberg komen te staan, is er toch wel echt iets scheef in dit bod, vinden wij als fractie. Vorige week werd gezegd dat wij het beste jongetje van de klas zijn. Moeten wij dat wel zijn? Al met al zijn wij er nog niet uit of we voor dit voorstel gaan stemmen. Tot zover, voorzitter.

VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw Walraven. Dan geef ik het woord aan de heer Corbeij van de VVD.

DE HEER CORBEIJ (VVD): Dank u wel, voorzitter. We willen graag als VVD vooropstellen dat wij over het algemeen zeer terughoudend staan ten opzichte van windturbines en ik wil dat woord duidelijk uitgesproken hebben. Ook over de windtribunes in Soesterberg zijn wij zeer kritisch. Wij kunnen niet zoveel met het raadsvoorstel dat voorligt. We hebben al van meerderen gehoord dat ze er twijfels over hebben. Even naar de mensen op de publieke tribune, de insprekers van vorige week en de mensen thuis: aanvankelijk werd misschien de indruk gewekt dat het gaat over voor of tegen windmolens. Maar meneer Baks had het er al over: in 2021 werd er ingestemd met het Uitnodigingskader. Destijds hadden we het nog over windmolens. Ik kan me nog een avond herinneren hier in de raadzaal. Iedereen heel enthousiast en voor die windmolens. De leerlingen van het Griftland College hadden een mooie tekening meegenomen met een stuk of tien in de Polder en nog vijf op de Eng. Hartstikke leuk die windmolentjes. Maar nu -en het is echt heel snel gegaan - hebben we het over apparaten van tweeënhalf - in de brieven had iemand het over de Domtoren - keer de Domtoren. Dit is dus van een geheel andere orde. Het is dus een raar raadsvoorstel. Ik denk dat het nog steeds zo is dat of de RES-gemeentes meer invloed hebben of de provincie bepaalt het. Het is ons nog steeds niet helemaal duidelijk welke van de twee beter is. Die kwade provincie of die RES-gemeentes? Een oud-Nederlands gezegde is: of je nu door de hond gebeten wordt of door de kat... Wij zijn er nog niet uit waarvoor we moeten kiezen. Meneer Baks had het er ook al over. Het is erg hoopgevend en mooi om naar uit te kijken, want het nieuwe kabinet heeft plannen om te stoppen met windturbines op het land. Dat zou hartstikke mooi zijn. Als iemand wel nog een goed argument heeft om voor het of het andere stemmen, gaan wij daar graag in mee. D66 had het over een motie voor de plaatsing. Die molens komen er toch. Wij kunnen instemmen met alle moties die prima zijn, en ik denk al zeker met die van D66. Dank u wel, voorzitter.

VOORZITTER: Dank u wel, de heer Corbeij. Dan is het woord aan mevrouw Suijkerbuijk van GroenLinks.

MEVROUW SUIJKERBUIJK (GL): Dank u wel, meneer de voorzitter. Ik vrees dat het voor de mensen die hier vanavond aanwezig zijn, duidelijk moge zijn hoe GroenLinks in het algemeen staat tegenover windmolens. Nu is het ook zo - en dit is al door meerdere mensen benoemd -dat dit niet vanavond voorligt. Dat is een schip dat we al ver gepasseerd zijn. Destijds heb ik een vurig betoog gehouden over dat ik vond dat er meer moesten komen, dan dat we uiteindelijk in de RES hebben vastgesteld. Laat ik daar heel eerlijk in zijn. Nu komen we op het vervelende punt dat er onderzoekslocaties zijn waar ze mogelijk komen. Ik begrijp ontzettend goed dat Soesterberg -waar al vaker vervelende dingen worden geplaatst -geen zin heeft in windmolens die er eventueel langs twee kanten zouden kunnen komen. Maar om een term te gebruiken die wij de laatste tijd veel

moeten gebruiken, is het wat ons betreft een 'ja, mits'. Wij hebben er vertrouwen in dat de provincie een goede afweging gaat maken als het gaat om veiligheid, overlast, natuurbeschermingen de gezondheidseffecten. Niemand is blij dat die dingen er komen. We hadden het er net in de pauze ook al over, maar wij vertrouwen er heel erg op dat ze er over 30 jaar niet meer zullen zijn en er andere keuzes worden gemaakt. Maar wat ons betreft is het op dit moment een noodzakelijk kwaad. Wij zouden ons veel liever willen richten op wat ze dan wel goed kunnen doen, behalve over ons verder brengen in energietransitie. En dan heb ik het over de keiharde euro's. Het levert gigantisch veel geld op. Geld wat je in kan zetten om Soesterberg beter te maken. Ik denk aan een cultureel centrum. Er zijn situaties in het land...

VOORZITTER: Stilte op de publieke tribune. Dank u wel. Gaat u verder.

MEVROUW SUIJKERBUIJK (GL): Er zijn situaties in het landwaar direct omwonenden - dus de mensen die het meeste er last van hebben -gekort worden op hun energierekening en sommige mensen die helemaal geen energierekening meer hebben. Zij gebruiken de stroom van hun eigen molen. Wij zien veel liever dat daarop wordt ingezet en dat de financiële opbrengst die het heeft, wordt gebruikt om in te zetten in onze eigen gemeenschap. Wij begrijpen heel goed de frustratie. Maar zoals ik al aangaf, hebben wij het vertrouwen dat er een gedegen afweging wordt genomen. Wat ons betreft is het een 'ja, mits'. Als er veel overlast is, het niet kan in verband met de natuur of te dichtbij een woning, komen ze er uiteraard niet. Maar dat is een keuze die we al met bijna iedereen hier in deze raad aanwezig, gemaakt hebben. Dank u wel.

VOORZITTER: U bedankt. Dan is het woord aan mevrouw Flinterman, D66.

MEVROUW FLINTERMAN (D66): Dank u wel, voorzitter. Er is al veel gezegd over dit voorstel Wind in Soest, Soesterberg. Het is een ingewikkeld raadsvoorstel. Dat blijkt ook uit de reacties van de collega's, want de keuze is niet of we wind in Soest willen, maar of we dat doen onder regie van de provincie of onze eigen regio, en daarmee ook deels onze eigen gemeente. Geen wind is dus geen optie. Ook D66 ziet de windturbines als een noodzakelijk kwaad. Niemand wil ze, maar we hebben ze nodig voor de zo urgente energietransitie. Dat het pijn doet, is ook duidelijk. Zeker voor de inwoners die daar straks het meest mee te maken krijgen. Twee weken geleden spraken die inwoners ook in over de pijn, de verontwaardiging en het onbegrip. Maar ook mevrouw Doorn van de Energiecorporatie Soest sprak in met het andere verhaal: hoe we wind keihard nodig hebben om aan onze energiebehoefte te voldoen en hoe belangrijk het is om dat lokale eigenaarschap te claimen. Dit voorstel is voor D66 een lastig dilemma, want het bod van de RES blinkt niet uit in efficiëntie, rendement of zelfs logica. Het is een moeizaam compromis tussen de zeven gemeenten tot stand gekomen na lang onderhandelen. Zeggen we als raad hier nee tegen, gaat de provincie die locaties zelf aanwijzen en daarmee misschien wel een betere of eerlijkere verdeling maken met meer rendement en minder landschappelijke impact. Ik zie de heer Schotman al blij opveren, want hij maakte net deels hetzelfde punt. Want laten we wel wezen, in dit bod staat een solo-winturbine in Baarn ingetekend en één in Hoevelaken. In de RES hadden we losse windturbines in de Polder helemaal niet afgesproken, of op een andere locatie. Zoals gezegd, dat dilemma gaat dus niet over voor of tegen wind in Soest. Dat kan niet, daar kunnen we niet voor stemmen. Het dilemma is of we voor de rationele afweging straks van de provincie kiezen, waarbij we niet weten hoe die provincie dat dan zelf zou gaan invullen. Dat zijn allemaal aannames. Ze kunnen ook het bod alsnog overnemen. Of kiezen we voor de eigen regie op hoe, waar, de solidariteit en de gezamenlijkheid van dat bod met de andere gemeenten? Zoals Leusden, die in het Regiobod voorzien wordt van twee zeer gevoelige locaties. Of Eemnes, dat wind compenseert met heel veel zon. En laten we ook wel wezen, we moeten in deze RES-regio met mekaar door. Dus als wij als Soest dit afwijzen, hoe gaan we dan verder in de RES 3.0? Dat wordt een heel ingewikkeld verhaal. Voorzitter, we zijn als D66 altijd duidelijk in ons standpunt ten aanzien van zon en windenergie: liever niet, maar het is noodzaak. Urgent, er is geen alternatief. dan kiezen we volgende week waarschijnlijk toch voor het bod van de regio, omdat we het belangrijk vinden dat we kunnen meedenken over lokaal eigendom en over de inrichting van de locaties. We overwegen dan ook een motie om het college op te roepen te streven naar 100 procent lokaal eigenaarschap. Vijftig procent is nu vastgelegd in de RES-regio. Die is al binnen. Maar waarom niet streven naar 100 procent? Want als je de lasten ervan hebt, moet je ook de lusten ervan hebben. Ook overwegen we - en die kondigde ik net al aan -een motie over de plaatsing van de turbines op de Vlasakkers en de keuze voor een opstelling die zo ver mogelijk verwijderd is van de bebouwing bij Soesterberg. Wij willen ook dat de direct omwonenden daarover kunnen meedenken. De wethouder gaf net aan: het is nog maar de vraag of dat kan. Als er maar één opstelling mogelijk is, houdt het daarbij op. Aan de andere kant is het hele project nog zo fluïde en onduidelijk, dat dat zomaar weer anders kan zijn. We hebben ons dilemma op diverse plekken bij partijen gehoord. Het is nog steeds geen

gelopen race, ook wat D66 betreft niet, maar wij neigen nu wel naar het bod van de regio. We hopen dat er nog meer voorgestelde verbeteringen uit deze avond komen.

VOORZITTER: Dat gaan we zien. We hebben in ieder geval nog eentje te gaan, en dat is de heer Witlox, PvdA. Aan u het woord.

DE HEER WITLOX (PVDA): Dank u wel, voorzitter. Ik heb boven mijn verhaaltje staan: windturbines een noodzakelijk kwaad. Ik had nog willen wijzen op de hoogte die me persoonlijk heel erg tegenstaat. Maar goed, even mijn verhaal. Vorige week heeft de raad het rapport van de Rekenkamercommissie behandeld, waarin het gaat over de klimaatverandering die nu aan de gang is en alleen maar erger wordt. Over een paar maanden gaan we over dat rapport verder praten en gaat over de gevolgen van de klimaatcrisis. Wat nu voorligt heeft te maken met het bestrijden van de oorzaken ervan, want om de oorzaken aan te pakken moeten we van de fossiele brandstoffen af en naar schonere energiebronnen. Daarbovenop komt nog de afhankelijkheid van ons land - en dan wil ik het nog breder trekken -en Europa van olie- en gasleveranciers door regimes die we langzamerhand zelfs als onze vijand zijn gaan beschouwen. Hoog tijd dus om schone energiebronnen te benutten. Dat vindt Nederland, de provincie en ook onze gemeente. Dan doet zich dat dilemma voor welke schone energiebronnen je daarvoor gaat benutten. In ons verkiezingsprogramma staat dat we voorstander zijn van zonnevelden. Hadden we nog het liefst langs de A28 gezien. Maar het benutten van zonnevelden is helaas niet genoeg en andere bronnen dan windenergie zijn op dit moment niet haalbaar of niet wenselijk. Waar we onze windmolens uit de zeventiende eeuw nog als Werelderfgoed beschouwd hebben, zien we dat de windturbines uit de eenentwintigste eeuw heel erg als horizonvervuilend worden gezien. Voor de mogelijke gezondheidsrisico's gaan we uit van de bevindingen en richtlijnen van het RIVM en de WAO. Maar ook de richtlijnen en de onderzoeken - die de wethouder ons heeft verzekerd -die na de zomer nog bepalend zullen zijn. Dan is er nu een keuze: of je zegt nee tegen die windmolens - ik noem het woord toch nog maar even -en dan zit je niet meer aan tafel bij de verdere besluitvorming en is de provincie het bevoegd gezag. We hebben het al een aantal keren gehoord dat de provincie dan beslist waar en hoeveel er in onze gemeente worden geplaatst. Of je zegt ja, en wat ons betreft ook 'ja, mits' - ook dat heb ik een paar gehoord -en je blijft aan tafel bij de verdere uitwerking. De wethouder heeft ons in ieder geval ervan overtuigd dat dat laatste het beste zou zijn, want dan praat je ook mee over het lokaal eigendom oftewel de opbrengst die je deels aan je eigen gemeente en de omwonenden van de windmolens ten goede kunt laten komen. Tot slot zijn we benieuwd naar de moties van D66 -ik heb dat net even opgeschreven, maar inmiddels zijn er een aantal bijgekomen - zodat we kunnen meepraten over de exacte locatie van de te plaatsen windmolens en het betrekken van de omwonenden. We zijn ook benieuwd naar de moties van GGS, POS en Soest2002. Ik had nog willen besluiten met dat ik persoonlijk de verwachting zou hebben dat misschien het Ministerie van Defensie ons nog uit de brand kan helpen met de radar en de Chinooks, want dat zijn die andere wieken die ons misschien nog zouden kunnen redden van dit plan. Dank u wel.

VOORZITTER: Dank u wel, de heer Witlox.

3. Reactie van de portefeuillehouder

VOORZITTER: Ik hoor dat u twee minuten nodig heeft.

WETHOUDER TREEP: Nee, maar ik heb twee vragen gehoord.

VOORZITTER: Dat klopt. U heeft voor beide suggesties gehoord in de vorm van eventuele moties. Aan u de mogelijkheid om daarop te reageren. De wethouder, gaat uw gang.

WETHOUDER TREEP: Dank u, voorzitter. Ik zal eerst ingaan op de twee vragen die ik gehoord heb. De ene was van de heer Schotman van POS: is er meer duidelijkheid over de rol van defensie en de opgave die zij zien? Het is zo dat ze voor de zomer kijken naar het huidige gebruik van het defensieterrein in relatie tot windmolens. Maar het is ook zo dat ze in het najaar meer duidelijkheid hebben over hun nationale opgave en wat daarvan gaat landen. Daarom zitten zij ook in de stuurgroep, dus dat maakt onderdeel uit van de samenwerkingsovereenkomst. Maar op dit moment is nog niet duidelijk: wat landt er nu precies dat windmolens in de weg zou staan? In het najaar wel. Dan de vraag van de heer Baks, BBS: kunnen we als raad afhaken - zo noemde u het in uw woorden -op het Uitnodigingskader van de gemeente of het akkoord met de regio over de RES 1.0? Het college kan in ieder geval nergens van afhaken, want die is dienstbaar aan u en de kaders die u meegeeft. Dus wij wijken niet af. U kunt zeggen: we willen een nieuw Uitnodigingskader. Dat kan altijd. Alleen, dat is niet meer van invloed op wat hier nu vandaag

besproken wordt. Dat is buitengewoon ingewikkeld. We hebben nu een Uitnodigingskader, daar wordt naar gehandeld en er ligt een gezamenlijke reactie voor. Dus het is aan u hoe u daarmee om wil gaan, maar voor de uitkomst zal het niet veel uitmaken. Wilt u ook dat ik op de moties reageer, voorzitter? Wil de raad dat?

VOORZITTER: Ik vermoed dat de raad dat wel kan waarderen. Ik zit even te kijken. Ik meende dat de heer Schotman zijn vinger op stak, maar dat is niet het geval. Als u inderdaad een reactie wilt geven op de gedane voorstellen, dan graag.

WETHOUDER TREEP: Ja. Ik heb er drie gehoord van GGS. Eén ging over de gezondheidsnormen, dat die vastgelegd worden voordat we wat doen. Ik neem aan dat u daarmee bedoelt tot we tot uitvoering overgaan. Dat moet sowieso, dus dat zou ondersteunend kunnen zijn. Ook over de compensatie voor mensen die het dichtstbij wonen. Dat heeft POS ook gesuggereerd, dus daar heb ik al op geantwoord richting Schotman dat dat heel goed voorstelbaar is. Ook of de natuurcompensatie gefinancierd wordt. Het is echt aan de provincie om de natuurcompensatie te doen. Dan heeft iemand anders voorgesteld...Maar ik ben even kwijt wie. De VVD heeft gezegd dat... Klopt dat? Of iemand anders?

VOORZITTER: Ik denk dat het iemand anders was.

WETHOUDER TREEP: Soest2002, excuus. Kan die compensatie provinciebreed bekeken worden of alleen landen in Soesterberg? De provincie heeft al toegezegd dat wij dat breder mogen zien dan alleen Soesterberg. Je hoeft niet op die plek natuurcompensatie te laten plaatsvinden, maar dat is aan hun. POS heb ik vooral gehoord over wat andere partijen vinden. U heeft volgens mij nog geen motie aangekondigd. Dat klopt. U knikt. Dank u wel. Soest2002 heeft aangegeven drie moties in gedachten te hebben. Eén gaat over de compensatie van de provincie en daar heb ik net op geantwoord. Dan of we 50 procent eigenaarschap kunnen vastleggen. Ik hoor al een bod van 100 procent van D66 wat daarover heen schiet. Hoe meer eigenaarschap hebt, hoe beter dit ten goede kan komen. En met de woorden van mevrouw Suijkerbuijk van GroenLinks: dan hebben we er ook meer profijt van met z'n allen. Dus ik vind dat heel goed voorstelbaar. D66, ik heb net antwoord gegeven op 100 procent eigenaarschap. Het lijkt mij heel goed om daar in ieder geval naar te streven. Ik had al gereageerd over het meedenken over plaatsing, ook indien we keuzes hebben. En dat vond ik ook voorstelbaar. Dan heb ik ze. Dank u wel.

VOORZITTER: Dat geloof ik ook, maar ik check even in de raad of dat het geval is en of iemand denkt niet helemaal een reactie van de wethouder gehoord te hebben op mijn gedane voorstellen. De heer Vrakking.

DE HEER VRAKKING (SOEST2002): Dank u wel voor de antwoorden, wethouder. Ik heb niet gehoord dat ons idee over 50 procent lokaal eigenaarschap vastgelegd kan worden. D66 heeft het over een streven. Je kan altijd naar iets streven, maar als je iets vastlegt, ligt het vast. Daar wil ik een duidelijk antwoord op.

VOORZITTER: De wethouder.

WETHOUDER TREEP: Dank u wel. Ik kan u geruststellen, die 50 procent ligt vast.

4. Fracties reageren op elkaar

VOORZITTER: Een helder antwoord. Ik heb een aantal van u horen zeggen: ik ben benieuwd naar de reactie van andere raadsleden over de gedane voorstellen. Wie wenst er te reageren op een voorstel dat voorligt? De heer De Wolf, gaat uw gang.

DE HEER DE WOLF (GGS): Het is misschien niet zozeer een voorstel, voorzitter, maar misschien staat u het mij toch toe dat ik dit vraag. Ik hoor sommige fracties zeggen: we laten het liever aan de provincie over, want dan zou er een beter en rationeler besluit uit volgen. Maar ik heb zelf het idee dat hoe langer je zelf aan de regie blijft, des te groter de kans is dat je de plannen om kan buigen die je lokaal wenselijk acht. Ik ben heel benieuwd te horen wat het idee is dat de provincie dit beter doet, dan als wij aan het stuur kunnen blijven.

VOORZITTER: Een heldere vraag aan uw collega-raadsleden. Ik zie dat de heer Vrakking daar graag op in wil gaan. Ga uw gang.

DE HEER VRAKKING (SOEST2002): Dank u wel. Daar wil ik zeker graag op ingaan. Wat de heer De Wolf zegt is niet helemaal juist, want we hebben geen regie meer. Als we regie hadden, had u volkomen gelijk en moeten we dat ook doen. De provincie heeft de regie. Ik blijf bij mijn mening dat als we het helemaal aan de provincie laten, het aantal terawatt uur gaat verdelen over de totale provincie. Er werden 27 locaties aangeduid. Dat zou kunnen resulteren in minder windmolens op Vlasakker en langs de A28-zone.

VOORZITTER: Dat vraagt om een reactie van de heer De Wolf.

DE HEER DE WOLF (GGS): Ik begrijp dit niet helemaal. Ik kan me juist voorstellen dat je in overleg met de provincie tot een veel gunstiger resultaat zou kunnen komen voor Soesterberg. Ik verbaas me weer een beetje over uw mededeling dat we totaal niets meer te zeggen hebben. Ja, het ligt vast dat die turbines geplaatst gaan worden, maar daarover hebben we al eerder besloten. Dat vloeit voort uit een eerder besluit en is nu eenmaal zo. Maar laten we dan wel kijken hoe we dat op een voor Soesterberg in dit geval, zo gunstig mogelijke manier kunnen inrichten. Ik denk dat we die invloed houdendoor in te stemmen met het voorstel.

DE HEER VRAKKING (SOEST2002): Ik wil daar nog een reactie op geven, voorzitter.

VOORZITTER: U geeft nog een reactie en dan gaan we naar mevrouw Walraven.

DE HEER VRAKKING (SOEST2002): Ik zou het volledig met de heer De Wolf eens zijn als we die invloed hadden, maar die hebben we niet. We mogen wel aan tafel zitten en met voorstellen komen, maar de provincie is bepalend. Ik denk dat we beter af zijn als we de verantwoordelijkheid daadwerkelijk bij de provincie leggen. Zij zullen het aantal terawatt uur verwezenlijken, verdeeld over die 27 aangewezen locaties.

VOORZITTER: Dat is uw standpunt. Mevrouw Walraven, wat is uw standpunt hierop?

MEVROUW WALRAVEN (CU-SGP): Ik ben het wel met de heer Vrakking eens. We hebben in 2021 een Uitnodigingskader vastgesteld. Daar kunnen wij volledig achterstaan. Het blijft sowieso gissen waar we uitkomen. Maar het hele RES-aanbod is een beetje scheef gegroeid en dat maakt het heel lastig. Maar als wij niet instemmen en de provincie beslist, komen die windmolens er op de Leusderheide er niet. Dan is het iets beter verdeeld. Dus dat kan een voor zijn om tegen te stemmen.

MEVROUW FLINTERMAN (D66): Voorzitter, interruptie.

VOORZITTER: Gaat uw gang, mevrouw Flinterman.

MEVROUW FLINTERMAN (D66): Niet echt een interruptie, want mevrouw Walraven was volgens mij al klaar. Ik wil daar nog iets aan toevoegen. U zegt een iets betere verdeling, maar u weet dat we nog helemaal niets gedaan hebben met de doelstelling die we hier in Soest hebben. We hebben geen grootschalige wind en zon. In de tabellen zijn het hele kleine strepen, dus wij halen in 2030 onze doelstellingen niet. En zeker niet als we geen wind in Soesterberg hebben. Waar wil u die grootschalige opwekking vandaan halen als de verdeling anders zou worden?

DE HEER VRAKKING (SOEST2002): Een interruptie, ook na afloop van het betoog van mevrouw Van Dam.

VOORZITTER: Meneer Vrakking, een interruptie. Of is het een reactie? Ik denk dat het eerder een reactie is op.

DE HEER VRAKKING (SOEST2002): Ook een interruptie, want u stelt duidelijk dat als er 'nee' wordt gezegd, er geen windmolens worden geplaatst. Dat heb ik niet gezegd. Maar er is wel een kans dat er dan minder komen, omdat de provincie deze over die 27 locaties kan verdelen. Er komen heus wel windmolens op de Vlasakkers en langs de A28.

MEVROUW FLINTERMAN (D66): Ik reageerde op mevrouw Walraven en niet op u.

DE HEER VRAKKING (SOEST2002): Ik reageer op u.

VOORZITTER: Helder.

MEVROUW FLINTERMAN (D66): Maar u reageert op iets wat ik niet gezegd heb. Ik reageer op de verdeling. Mevrouw Walraven zei: de verdeling is niet helemaal eerlijk, want het is teveel op één locatie. Daarop zei ik: houd dan ook rekening met het feit dat wij in Soest onze doelstelling op geen enkele manier behaald hebben. Als die verdeling anders wordt dan die nu wordt voorgesteld, halen we die doelstelling never nooit. Dat is ook een factor waar we een rekening mee moeten houden. Dat zult u toch met ons eens zijn.

DE HEER VRAKKING (SOEST2002): Daarom reageerde ik ook.

VOORZITTER: Wilt u graag het graag via mij voeren? Dat houdt het enigszins ordentelijk.

DE HEER VRAKKING (SOEST2002): Voorzitter, sorry.

VOORZITTER: Als u uw punt nogmaals herhaalt, dan hoeft het niet. Ik denk dat dat wel helder is.

DE HEER VRAKKING (SOEST2002): Dat hoeft ook niet, maar dat is precies waar het om gaat. Op dit moment halen we dat niet. Op het moment dat die windmolens geplaatst worden volgens het Uitwerkingsvoorstel, komen we zelfs op 0,24 terawatt uur op het gebied van Soesterberg met de windmolens. Dat is meer dan we hebben vastgesteld binnen Soest. Het punt is: er komen windmolens. We voldoen zo meteen heus wel aan die 0,16 terawatt uur als die windmolens geplaatst worden op Vlasakkers en de A28-zone. Maar als we nee zeggen, zou het kunnen dat er minder windmolens op de Vlasakkers en langs de A28 komen.

MEVROUW FLINTERMAN (D66): Voorzitter.

DE HEER DE WOLF (GGS): Interruptie, voorzitter.

VOORZITTER: Mevrouw Walraven had al een tijd haar hand omhoog. Ik wil graag mevrouw Walraven even de kans geven om op mevrouw Flinterman te reageren. Gaat uw gang.

MEVROUW WALRAVEN (CU-SGP): Dank u wel, voorzitter. Daarom wilde ik ook reageren, want het is niet zo dat wij tegen windturbines zijn. Ik denk dat het heel belangrijk is dat wij onze eigen energie gaan opwekken. Maar wij willen ons graag vasthouden aan het Uitnodigingskader zoals we dat vastgesteld hebben. Dan komen we al een heel eind. Ik weet ook dat we in de toekomst nog meer moeten hebben, maar dat moeten we dan later vaststellen. Wat er nu nog bijkomt, geldt ook voor de andere gemeenten die nu gezegd hebben: wij willen geen windmolens. Dat komt nu allemaal heel dichtbij Soesterberg. Dat vinden wij een beetje een lastige kwestie.

MEVROUW FLINTERMAN (D66): Mag ik reageren?

VOORZITTER: Een laatste reactie hierop. Gaat uw gang.

MEVROUW FLINTERMAN (D66): Ik begrijp het dilemma van mevrouw Walraven, dat hebben wij zelf ook. Maar aan de andere kant, als we de doelstelling hebben dat we onze eigen broek qua energievoorziening willen ophouden, zullen we een aantal grootschalige projecten op ons eigen grondgebied moeten gaan ontwikkelen. Dit zou daar één van kunnen zijn. Die telt mee voor onze eigen doelstellingen en opgave. Er zijn nog andere locaties die we na 2025 zouden kunnen invullen. Maar als we deze al afschrijven als het wordt te veel in Soesterberg...U zult het toch met mij eens zijn dat het ergens uit moet.

VOORZITTER: Dank u wel. Stilte op de publieke tribune, zodat de discussie hier gevoerd kan worden. Volgens mij was u klaar met uw reactie. De heer De Wolf, wilt u daarop reageren of nog een ander punt inbrengen?

DE HEER DE WOLF (GGS): Nee, ik wil graag even op mevrouw Flinterman en meneer Vrakking reageren. Mevrouw Flinterman, op zijn Engels: hear hear. We hebben een opgave en daar moeten we wat mee. Het is heel belangrijk dat we van dat fossiel af gaan. Even nog naar mevrouw Ter Beek-Suijkerbuijk: het zou kunnen dat we over 20 jaar -u zei 30 - die dingen weer afbreken en dat dit een tijdelijke fase is. Dat zou kunnen. Wat de heer Vrakking betreft: u gaat uit van allerlei veronderstellingen. U zegt dat de provincie er dan minder gaat plaatsen. Het kunnen er ook meer zijn. U gaat uit van een zekere irrationaliteit die wij dan zouden hebben als we de regie zouden hebben, en dat de provincie dat beter kan. Maar deze locatie hadden we zelf al uitgevonden op grond van de zoeklocatie uitnodiging. Uit het plan MER komt prachtig dat het daar kan en efficiënt is. Het is een goede plek om allerlei redenen. Er werden allerlei afwegingen gemaakt. Er is ook

allerlei inspraak geweest. Ik zie niet in waarom u nu opeens daarvan zegt dat dit irrationeel is. Ik begrijp het niet. Wat kan er nog rationeler dan dit? Wat verwacht u nog van de provincie?

VOORZITTER: Heldere vragen. Ik zie dat de heer Vrakking nu weer het woord wil nemen.

DE HEER VRAKKING (SOEST2002): De heer De Wolf daagt mij uit, dus graag. Het probleem is dat men steeds denkt dat als je tegen bent, de provincie dan de regie heeft. Maar als je voor bent, heeft de provincie ook de regie. Qua gemeente heb je geen invloed. Je mag aan tafel zitten. Zelfs als je nee zegt, mag je denk ik aan tafel zitten want de provincie loopt niet langs de zeven gemeenten heen. Maar dat is een veronderstelling, net zoals het een veronderstelling is dat de provincie het aantal terawatt uur wil verdelen over die 27 locaties. Maar niemand weet welke locaties. Ik heb niet gesuggereerd dat er minder komen. Er is een mogelijkheid dat er minder komen.

DE HEER DE WOLF (GGS): Voorzitter.

VOORZITTER: U wilt daarop reageren. Dat kan zeker. Daarna mevrouw Ter Beek-Suijkerbuijk.

DE HEER DE WOLF (GGS): U had het over minder, maar het kan ook meer zijn. Dat wilde ik nog even kwijt. U gaat weer van allerlei veronderstellingen uit, terwijl er maar twee feiten voorliggen: als we nee zeggen, hebben we niets meer te zeggen. Als we ja zeggen, blijven we aan tafel. Het is al 100 keer gezegd vandaag, maar ik herhaal het nog maar een keer.

VOORZITTER: Daar is duidelijkheid over gekomen. Ik zie dat u uw vinger opsteekt, meneer Schotman. Maar mevrouw Ter Beek-Suijkerbuijk was eerder, dus die mag eerst.

MEVROUW SUIJKERBUIJK (GL): Dank u wel. Ik had een duidelijke vraag richting de heer Vrakking. Het is duidelijk dat u hoopt dat als we nee zeggen, de provincie dan zegt dat er minder komen in Soesterberg. Hoe ziet u dan de RES 3.0 voor u, die we over een jaar moeten gaan vaststellen? We weten met z'n allen dat dit nog maar het begin is van een veel langer proces, waarbij we uiteindelijk van fossiele brandstoffen af moeten. Dit zijn de eerste van een heleboel windmolens die er moeten komen. Hoe gaan we dit dan in de RES 3.0 doen?

VOORZITTER: De heer Vrakking.

DE HEER VRAKKING (SOEST2002): Dank u, voorzitter. Als je het nieuwe coalitieakkoord van Den Haag leest, worden er geen windmolens meer geplaatst. Als we er nu minder kunnen plaatsen, is dat alleen maar een voordeel.

VOORZITTER: De heer Schotman.

DE HEER SCHOTMAN (POS): Dank u wel, voorzitter. Om terug te komen op de vraag van de heer De Wolf: de reden waarom wij zeggen om niet in te stemmen met het RES-bod is -zoals de ChristenUnie SGP ook aangeeft - omdat dit een bestuurlijk bod is geworden. Dit is een onderhandelingskwestie geweest en geen rationele afweging. Er werden 27 gebieden vastgesteld. Wij verwachten dat als we dat aan de provincie overlaten, er een beter verdeling van de lusten en lasten voor de hele regio uit voortkomt, dan als we hiermee instemmen. Waarom denken wij dat? We hebben het eerder gezien bij de uitwerking van het plan MER. We kunnen ons voorstellen dat er veel druk ligt op de provincie. In het plan MER heeft de provincie de plaatsen waar al raadsvoorstellen voor lagen of al waren goedgekeurd in de gemeenteraden, automatisch geplaatst op de voorkeurslijst. Dus zij zien het als een extra mandaat om die locaties verder uit te werken. Dan kom je op een ander detailniveau en dan kan je zeggen: we zijn hier niet voor en er wordt op een hoger niveau naar die locaties gekeken. Maar als we zeggen dat we hier voor zijn, dan zijn we bang dat er meer in detail zal gekeken worden en die locaties verder uitgewerkt zullen worden. Dat is voor ons één van de redenen om hier niet mee in te stemmen.

VOORZITTER: Duidelijk.

MEVROUW FLINTERMAN (D66): Interruptie, voorzitter.

VOORZITTER: Het lijkt me meer een reactie.

MEVROUW FLINTERMAN (D66): Ja, een reactie.

VOORZITTER: Ga uw gang, mevrouw Flinterman.

MEVROUW FLINTERMAN (D66): Ik vroeg me even af, meneer Schotman. U neemt nu aan dat de provincie - zoals de heer Vrakking zegt - een rationelere keuze zal maken, dan als wij dat zelf doen. Maar dat weten we niet. Als je het van de andere kant beschouwt, kan het ook zijn dat ze denken: dat plan lag er al, maar Soest wil niet meedoen. We volgen toch dit plan, want de meeste gemeentes zijn het ermee eens. Dan heb je het probleem dat we zelf niet meer meepraten, en het plan van de RES uitgevoerd wordt. Dat is een optie die voorligt, want wij weten niet wat de provincie gaat doen. U neemt nu het ene aan, maar het kan net zo goed het andere zijn en gaat de provincie -net zoals de heer Vrakking zegt - zijn eigen kruisjes zetten bij de 27 locaties die aangegeven werden. Maar we weten niet of het op die manier gebeurt. Het is allemaal koffiedik kijken.

VOORZITTER: Dat is al eerder gezegd. Ik heb het vermoeden dat we een beetje ons standpunt aan het herhalen zijn. Zijn er nog andere - ik zou bijna zeggen - zienswijzen of zaken die u met de collega's wilt bespreken? De heer Vrakking.

DE HEER VRAKKING (SOEST2002): Soest2002 is een coalitiepartij en ik ben benieuwd hoe de mede-coalitiepartijen tegenover het coalitieakkoord staan. Want daarin staat heel duidelijk dat we terughoudend zijn tegenover het plaatsen van windmolens en de uitkomsten van lopende onderzoeken kritisch zullen beoordelen. Vinden de mede-coalitiepartijen het acceptabel dat iedere coalitiepartij de vrijheid heeft om wel of niet te kunnen beslissen? Of doen we dan een geweld aan het coalitieakkoord?

VOORZITTER: Dat is een uitnodiging aan de coalitiepartijen. De heer Corbeij.

DE HEER CORBEIJ (VVD): Ik wil zeggen dat ik hier niets over ga zeggen. De oordeelsvormende vergadering zegt het al: daar ga je een oordeel vormen. Het is al wonderlijk dat er geen week zat tussen de vorige, waardoor je met je fractie erover had kunnen praten. We gaan het er nu eerst met onze fractie over hebben, meneer Vrakking. Dat lijkt mij het beste voor iedereen. Het is een heel complex verhaal en er valt nog zoveel over te bedenken. Graag eerst nog de fracties zelf laten praten.

VOORZITTER: Daar zult u het mee moeten doen, de heer Vrakking. Heeft u nog een andere vraag of wilt u daarop reageren?

DE HEER VRAKKING (SOEST2002): Nee, ik vroeg: wordt er geweld gedaan aan het coalitieakkoord als iedere fractie zijn eigen standpunt daarin bepaalt?

VOORZITTER: Ik meen dat de heer Corbeij daar al antwoord op gegeven heeft. Ik zie niemand anders om daarop te reageren. De heer Schotman, ga uw gang.

DE HEER SCHOTMAN (POS): Dank u wel, voorzitter. Een leuke discussie over het coalitieakkoord. Wij zijn benieuwd. Ik had eerder al een aantal punten benoemd in het verhaal. Eentje die ik belangrijk vind om aan te stippen, ook richting de toekomst, is de regionale samenwerking. Wij zien een behoorlijk aantal hiaten in hoe dat gaat en is gegaan. Dat komt ook naar vorenuit de reacties van de andere partijen. We zijn allemaal niet zo tevreden met wat er nu ligt. Wij zijn vooral benieuwd: hoe vindt u dat het proces verlopen is tot nu toe en komend tot waar we nu zijn? Ook als je kijkt naar de participatie of het gebrek eraan. Hoe kunnen we zo'n RES constellatie - waar we ook in de toekomst mee door moeten -verbeteren, zodat we een volgende keer hier niet weer zitten met een voldongen feit? Dat zou ik graag ter discussie willen brengen.

VOORZITTER: Een vraag om reflectie op het proces zoals dat verlopen is. Wie wenst daarop te reageren? Mevrouw Flinterman.

MEVROUW FLINTERMAN (D66): Ik vind het een te prikkelende vraag van de heer Schotman om niet te reageren, en ook onbeleefd. Wij vinden allemaal dat het bod dat hier nu ligt, een gedrocht is. Het is onder druk tot stand gekomen. Het is nogal onlogisch. Er worden nu twee solo windmolens gepland, en dat was helemaal niet de bedoeling. Desondanks vind ik het knap dat de stuurgroep tot dit bod is gekomen. Dat heeft voor veel overleg gezorgd. Vooral in Leusden heeft dit voor veel commotie en oproer gezorgd, omdat dat daar de uitspraak lag: we doen hier geen wind, punt. Het feit dat ze toch hun aandeel gaan leveren -tenminste dat hopen we, dat weten we niet - is positief. We moeten dit in gezamenlijkheid en met z'n allen doen. Dat vind ik het sterke aan het RES-systeem. En nee, het is niet perfect. We begonnen met z'n allen: we gaan 0,5 leveren.

Uiteindelijk werd het niets en heeft de provincie in moeten grijpen. Dat is geen proces waar je trots op bent. Maar het feit dat het in gezamenlijkheid is, vindt D66 een positieve uitwerking van de RES. Ik denk dat we eraan moeten werken om dat te verbeteren, iedereen erbij te houden en te betrekken.

VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw Flinterman.

DE HEER DE WOLF (GGS): Voorzitter.

VOORZITTER: De heer De Wolf.

DE HEER DE WOLF (GGS): Ik wil heel graag aansluiten bij de woorden van mevrouw Flinterman. Ze heeft het prachtig gezegd. Wat de regio betreft, hebben we het er af en toe wel eens over dat we democratisch gehalte missen. De controle zou nog wat beter uitgewerkt kunnen worden. Wat de participatie betreft, die is helemaal onderaf begonnen. Ik herinner me nog de borden die op De Eng stonden: hier windmolens, doe mee aan participatie. Echt van alle kanten zijn er mogelijkheden geboden om hier je stem te laten horen. Hoe moet je dat beter doen?

VOORZITTER: Ik zie wat vingers, dus ik heb het vermoeden dat sommigen dat wel weten. Ik geeft eerst meneer Schotman de kans.

DE HEER BAKS (BURGERBELANGEN): Ik had een punt van orde.

VOORZITTER: Pardon?

DE HEER BAKS (BURGERBELANGEN): Een punt van orde.

VOORZITTER: U heeft een punt van orde. Pardon, ik verstond u niet, meneer Baks.

DE HEER BAKS (BURGERBELANGEN): Dat komt door het snoepje in mijn mond. Excuus.

VOORZITTER: Ga uw gang, meneer Baks.

DE HEER BAKS (BURGERBELANGEN): Geweldig. Dank u wel. Ik kijk naar de klok, meneer de voorzitter. We zijn begonnen om half acht. Het is nu kwart voor elf. Ik heb ooit eens ergens gewerkt waar een voorzitter zei: na anderhalf uur kan een mens niks zinnigs meer zeggen, dus ik sluit de vergadering. Het is nu kwart voor elf en om nu een nieuwe discussie aan te gaan over hoe het hele RES-proces in de regiogemeenten is verlopen, is heel zinvol maar dan haak ik op dit moment af.

DE HEER SCHOTMAN (D66): Punt van orde, voorzitter.

VOORZITTER: Uw punt is helder. Uw agenda is gevuld tot elf uur. Het is aan uw raad om die tijd te benutten of niet. U geeft aan: voor mij hoeft het allemaal niet meer. De heer Schotman had ook een punt van orde of heb ik dat bij deze... Dank u wel. Ik vrees dat u het nog een kwartier moet volhouden, tenzij uw medestanders in de raad ook zeggen: laten we er alsjeblieft mee ophouden.

DE HEER BAKS (BURGERBELANGEN): Ik wens u dan, voorzitter, voor het komend kwartier een heel vruchtbare, zinvolle en inhoudelijke discussie over de samenwerking binnen de RES. Maar dan ben ik bij deze verexcuseerd.

VOORZITTER: Dank u wel, de heer Baks. De heer Vrakking, u wilde het woord nemen als ik het goed had.

DE HEER VRAKKING (SOEST2002): Dank u wel. Nog even over de participatie: er werd al gerefereerd naar de posters met windmolens op De Eng. Ik heb daar nog wel een opmerking over, want dat is een vorm van participatie, maar dat benoem ik altijd als een gestuurde vorm van participatie. Ik heb zelf ook aan die tafeltjes gezeten en die hele tafel zei: wij willen geen windmolens. Maar de insteek was al heel duidelijk, en dat vind ik toch een minpunt aan het hele proces.

VOORZITTER: Dank u wel. Ik had eerst de heer Schotman het woord moeten geven, maar dat doe ik bij deze alsnog.

DE HEER SCHOTMAN (D66): Dank u wel, voorzitter. Het is u vergeven. Met de participatie raakt u misschien wel het grootste pijnpunt van dit hele proces. Ik herinner mij dat nog als inwoner zijnde. Ik was gelukkig iemand die daar lucht van kreeg. Maar het hele punt bij die participatie is -en daarom heb ik het ook eerder in het verhaal genoemd -dat de gemeente niet eens de moeite heeft genomen om een huis-aan-huis brief te sturen. Daarom hebben wij later bij de vaststelling van de Omgevingsprogramma's ook gezegd: stuur een brief, dan kunnen mensen achteraf niet zeggen dat ze het niet wisten. De gemeente - en dat heb ik al vaker herhaald -vertrouwt veel te veel op social media en digitale communicatie. Een bord langs de weg noemen we in de marketing brand awareness. Je ziet iets, je interesse kan worden gewekt, maar dat zet niet aan tot actie. Tot op de dag van vandaag zien we dat de mensen in Soesterberg en Soest geen idee hebben. Wat je ziet in de stukken - en ook vanuit de Omgevingswet - is dat wanneer er plannen op stapel staan en die een grote impact hebbenop de omgeving - en ik geloof dat één van de insprekers die een schriftelijke reactie vanavond heeft ingestuurd dit er heel netjes heeft ingezet - dien je de omgeving zo goed, volledig en breed mogelijk te informeren. Het spijt me zeer, maar dat is in dit hele proces van het Uitnodigingskader niet gebeurd. Onze inwoners zijn in de fuik gelopen waarin we nu zitten. Zogenaamd is dit participatief vastgesteld, en als POS vinden wij daar iets van. Dat is bij deze hopelijk duidelijk.

VOORZITTER: Dat was zeker duidelijk. Dank u wel. Mevrouw Ter Beek-Suijkerbuijk wil daarop reageren.

MEVROUW SUIJKERBUIJK (GL): Zeer kort en dat het enigszins buiten de orde van de vergadering is. Ik denk dat wij hier zeer uitgebreid op gaan terugkomen. Ook GroenLinks heeft er een mening over, maar ik wil er op dit moment niet inhoudelijk op ingaan want die tijd hebben we vanavond niet. Ik denk dat dit zeker een goed punt is om mee te nemen naar de RES 3.0.

VOORZITTER: Dank u wel voor uw reactie. Ik wilde toch tegemoet komen aan de wens van meneer Baks. U heeft iets heel kleins. Ga uw gang.

DE HEER VRAKKING (SOEST2002): Het is niet eens een vraag aan de raad, maar een mededeling. Ik heb het vanavond steeds over bisfenol A gehad. Als iemand geïnteresseerd is in de literatuur, kan ik dat toesturen of via de griffier laten verspreiden. Maar dan wil ik wel weten of daar interesse in is.

VOORZITTER: De raadsleden die hierin meer interesse hebben, zullen u vast weten te vinden.

5. Afronding met advies aan de Agendacomissie

VOORZITTER: Dan wil ik toch de raad een voorstel doen om deze oordeelsvormende vergadering te beëindigen met de vraag: bent u dan gereed om richting de besluitvorming te gaan? Die staat gepland op de twintigste. Ik ga weer een rondje maken als dat nodig is. Of bent u unoniem? Ik zie geknik. Dan zullen wij op de twintigste een besluitvormende vergadering vormen…

6. Sluiting

VOORZITTER: … en eindig ik bij deze de oordeelsvormende vergadering over Wind in Soest. Dank u wel voor uw aanwezigheid en een fijne avond toegewenst.